

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. gegužės 30 d. Nr. 21RE3-109 (AG3-76/26-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Danutės Kulikauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Vaidos Jokubauskaitės ir Ramintos Ramanauskienės,

sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei,

dalyvaujant pareiškėjui „Asmuo X“,

atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovui A. T.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka naudojant ir nuotolinio ryšio priemones išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėjas) 2025 m. balandžio 25 d. pateiktu skundu „Dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie LR SADM Kontrolės skyriaus priimto sprendimo“ (toliau – skundas, b. l. 1-2) prašo Komisijos panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – atsakovė arba Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus (toliau – SKS) 2025 m. kovo 25 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl 2025 m. sausio 20 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyriaus sprendimo Nr. 21RE3-8 (AG3-194/23-2024) vykdymo“ (toliau – ir Sprendimas), įpareigoti Agentūrą, įvertinant medicininius dokumentus ir informaciją, iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo skundą bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad nesutinka su skundžiamu Agentūros Sprendimu, nes Sprendimas priimtas išsamiai neįvertinus jo sveikatos būklės, pateiktų medicininių dokumentų išrašų bei neišanalizavus visos informacijos, esančios E. sveikatos informacinėje sistemoje. Taip pat pareiškėjas teigia, kad nustatant individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikį nebuvo vadovautasi Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos (Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, toliau – Dalyvumo lygio aprašas) aprašo I skyriaus 14.3.3, 14.3.7 punktais, III skyriaus 18.5, 18.5.1, 18.5.2, 18.5.3 punktais, IV skyriaus 35 punktu, V skyriaus 37.2, 37.5, 42 punktais, 5 priedo XIII skyriaus 74.1.4.2 punktu, XIV skyriaus 53.6.1, 55.7.1, 78.1.3, 78.19, 78.19.1 punktais, XVI skyriaus 57.4 punktu.

Apibendrindamas pareiškėjas teigia, kad šiuo atveju nebuvo tinkamai atskleista jo sveikatos būklė, o priimtas Sprendimas neatitinka objektyvumo, visapusiškumo ir pagrįsto vertinimo standartų, todėl yra būtina Agentūrą įpareigoti atlikti jo sveikatos būklės vertinimą iš naujo, išsireikalaudant

visus reikalingus medicininius dokumentus, tarp jų rentgenologo ir ortopedo-traumatologo išvadas, atsižvelgiant į sveikatos pablogėjimą po tarnybos sovietinėje armijoje.

Posėdžio metu pareiškėjas pateikė prašymą šios bylos medžiagą pripažinti vieša, nes pageidauja, kad būtų atliktas žurnalistinis tyrimas ir savo iniciatyva dėl to jau yra kreipęsi į žiniasklaidos atstovus.

Atsakovė atsiliepiu su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo atmesti jį kaip nepagrįstą.

Atsiliepime (b. l. 23-26) atsakovė nurodo, kad pareiškėjo individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikiai buvo vertinami 2024 m. birželio 25 d. – liepos 9 d. Agentūros Kauno IV teritoriniame skyriuje (toliau – Agentūros TS), kuris pareiškėjui nustatė IV lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikį neterminuotai nuo 2024 m. birželio 25 d., o lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nenustatė. Nesutikdamas su Agentūros TS sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo. Agentūros SKS, vadovaudamasis ginčo klausimo išsprendimui aktualiais teisės aktais, 2024 m. spalio 15 d. priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl „Asmuo X“ individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“ (toliau – ir 2024-10-15 sprendimas), kuriuo paliko galioti nepakeistus 2024 m. liepos 9 d. Agentūros TS priimtus sprendimus Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ ir Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“. Tuomet, 2024-10-15 sprendimą pareiškėjas apskundė Komisijai, kuri šį sprendimą panaikino ir įpareigojo Agentūrą priimti naujus teisės aktų reikalavimus atitinkančius sprendimus. Agentūra, vykdydama įsiteisėjusį 2025 m. sausio 20 d. Komisijos sprendimą Nr. 21RE3-8 (AG3-194/23-2024) (toliau – ir Įsiteisėjęs sprendimas), atliko pakartotinį pareiškėjo individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio vertinimą ir skundžiamu Sprendimu pareiškėjui nustatė IV lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikį nuo 2024 m. birželio 25 d. neterminuotai, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nenustatė.

Atsakovė pažymi, kad skundą pareiškėjas grindžia tik savo subjektyvia nuomone, jokių naujų įrodymų nepateikia.

Atsiliepime atsakovė cituoja Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 „Dėl Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Kompensacijų aprašas) teisines nuostatas, kuriomis vadovaujantis nustatomas asmens individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis (toliau – ir kompensacijos poreikis). Paaiškina, kad vadovaujantis šio aprašo 16 punktu, kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį (Kompensacijų aprašo 1 priedas „Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašas“; toliau – ir Kriterijų sąrašas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (Kompensacijų aprašo 3 priedas).

Agentūra pažymi, kad vertinant pareiškėjo kompensacijos poreikį, įvertintos 2024 m. birželio 25 d. VŠĮ (duomenys neskelbtini) siuntime į Agentūrą (toliau – siuntimas į Agentūrą) nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – ir TLK-10-AM) kodus: (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini) nepatiksinti; (duomenys neskelbtini); I50.9 Širdies nepakankamumas, nepatiksintas; (duomenys neskelbtini), nepatiksinta; (duomenys neskelbtini) (diagnozė papildyta iš 2024 m. vasario 5 d. traumatologo konsultacijos); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini). Kartu Atsakovė akcentuoja, kad tiek Agentūros teritoriniai skyriai, tiek SKS, vertindami kompensacijos poreikį, vadovaujasi gydymo įstaigos

pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Atkreipia dėmesį, kad Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius su gydymo procesu susijusius klausimus, o už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – ją suteikęs gydytojas specialistas.

Atsiliepime nurodoma, kad vykdant Įsiteisėjusį sprendimą, SKS, pakartotinai vertindamas pareiškėjo kompensacijos poreikį, vadovavosi Kriterijų sąrašo 37 punktu (taikomas, kai diagnozuojama ryški monoparezė, hemiparezė ar paraparezė, kai raumenų jėga – 3-4 balai, arba kiti labai ryškūs motorikos funkcijos sutrikimai) ir nustatė 40 balų bazinio funkcionavimo lygmenį. Pažymi, kad remiantis turimais duomenimis, pareiškėjui pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) nustatyta labai sutrikusi judėjimo funkcija, nes (duomenys neskelbtini) vaikšto remdamasis alkūniniu ramentu, dažnai naudojasi ir neįgaliojo vežimėliu, galūnėse raumenų jėga gera 5 balai (norma), pagal šiuolaikinę traumos sunkumo klasifikaciją, ši trauma sunkiai traumai nepriskiriama (2024 m. spalio 30 d. gydytojo ortopedo traumatologo konsultacija). Pasak atsakovės, tokia sveikatos būklė patvirtinta 2023 m. sausio 6 d. neurologo, 2024 m. vasario 5 d., 2024 m. birželio 10 d., 2024 m. spalio 30 d. ortopedo traumatologo, 2024 m. gruodžio 30 d. šeimos gydytojo, 2024 m. vasario 2 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijų ir 2024 m. birželio 25 d. siuntimo į Agentūrą duomenimis.

Atsižvelgiant į Įsiteisėjusiame sprendime išdėstytas aplinkybes, skundžiamame Sprendime buvo paaiškinta, kad mažesnė bazinio funkcionavimo lygmens vertė nenustatyta, nes siuntime į Agentūrą ir su juo pateiktuose dokumentuose nurodytos ligos sunkumo laipsnis ir jos sukelti funkciniai sutrikimai neatitinka Kriterijų sąrašo 27 punkto (taikomas, kai diagnozuota monoplegija, ryški paraparezė, hemiparezė ar tetraparezė, kai raumenų jėga 1 – 2 balai, arba kiti labai ryškūs judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimai), kadangi 2023 m. sausio 6 d. neurologo konsultacijos duomenimis, pareizių nėra, galūnėse jėga gera – 5 balai (norma), pagal šiuolaikinę traumos sunkumo klasifikaciją, ši trauma sunkiai traumai nepriskiriama ir tai neatitinka minėtos nuostatos dispozicijos reikalavimų. Sprendime išaiškinta ir tai, kad asmeniui dėl diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų Kriterijų sąrašo 12 punktas (taikomas, kai diagnozuojama ataksija, hiperkinezė, amiostazinis sindromas), kurio bazinis funkcionavimo lygmuo vertinamas 20 balų, negali būti taikomas, nes 2023 m. sausio 6 d. neurologo konsultacijoje nurodoma, jog asmuo koordinacinius mėginius atlieka gerai, Rombergo pozoje stabilus ir tai neatitinka minėtos nuostatos dispozicijos reikalavimų. Atsakovės teigimu, tai reiškia, kad pareiškėjui nėra diagnozuotų ligų arba būklių, atitinkančių žemesnes vertes pagal kitus Kriterijų sąrašo punktų reikalavimus, todėl pareiškėjui ir buvo nustatytas bazinis funkcionavimo lygmuo – 40 balų.

Atsiliepime pažymima, kad nustatant kompensacijos poreikį, yra pildomas Klausimynas, kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais, o ši balų suma prilyginama asmens savarankiškumo koeficientams. Pabrėžiama, kad nagrinėjamu atveju SKS 2024 m. spalio 11 d. užpildyto Klausimyno balų suma yra 110. Teigiama, kad vadovaujantis Tvarkos aprašo 29.3 papunkčiu, kai Klausimyno balų suma yra 98–148 balai, ji prilyginama koeficientui 0,9 ir, pritaikius minėtą asmens savarankiškumo koeficientą, nustatyta 37 balų suma ($40 \text{ balų} \times 0,9$). Atitinkamai, vadovaujantis Tvarkos aprašo 33.4 papunkčiu, numatančiu – kai gautas balų skaičius yra 32, 33, 36 arba 40 balų – nustatomas IV lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikis, kadangi pareiškėjo kompensacijos poreikis buvo įvertintas 37 balais, jam nustatytas IV lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikis.

Dėl skundo argumentų, kad Agentūra nesikreipė į medicinos įstaigą dėl papildomų, patikslinančių duomenų, atsiliepime pažymima, kad vertinant buvo remtasi naujomis Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) įkeltomis konsultacijomis, kurios nepatvirtino galimybės taikyti mažesnę bazinio funkcionavimo lygmens vertę numatantį kriterijų.

Agentūra atsiliepime taip pat nurodo, kad asmens lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis nustatomas pilnamečiams asmenims, kurių judėjimo funkcijų sutrikimai yra ilgalaikiai ir (ar) negrįžtami pagal lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašą (Tvarkos aprašo 2 priedas) nurodytus kriterijus. Atsakovė pažymi, kad vadovaujantis pateiktų medicininių duomenų visuma, pareiškėjo būklė neatitinka nei vieno Tvarkos aprašo 2 priedo 1 – 14 punktuose išvardintų kriterijų, nes asmeniui nėra diagnozuota ligų, nurodytų Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašą. Šiame kontekste taip pat pažymima, kad vertinant buvo remtasi ir naujomis ESPBI sistemoje įkeltomis konsultacijomis, kurios nepatvirtino galimybės taikyti nei vieno 2 priedo kriterijaus, o 2024 m. spalio 30 d. traumatologo konsultacijos duomenimis – pagal šiuolaikinę traumos sunkumo klasifikaciją, pareiškėjo trauma sunkiai traumai nepriskiriama, automobilio valdymui rankinis valdymas nereikalingas. Atkreipiamas dėmesys, kad ir 2020 m. liepos 1 d. vairuotojo medicininėje pažymoje nurodoma, jog pareiškėjui taikomas vairuoti apribojimas 01.01 (akiniai), kuris nesusijęs su judėjimo funkcijos sutrikimu.

Atsakovė, cituodama teismų išaiškinimus (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT)) 2022 m. rugsėjo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-590-629-2022; 2010 m. lapkričio 29 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A759-2122/2010; 2012 m. balandžio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-328/2012), apibendrindama atsiliepime išdėstytus argumentus, teigia, kad kompensacijos poreikio vertinimo teisė yra suteikta Agentūrai, kuri kompensacijos poreikį vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros specialistai, administracinės procedūros metu pakartotinai vertindami pareiškėjo kompensacijos poreikį, atsižvelgė į visas Komisijos Įsiteisėjusiam sprendime išdėstytas aplinkybes, vadovavosi kompensacijos poreikio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Pabrėžia, kad pareiškėjo skundo reikalavimai grindžiami išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, nepateikiant jokių įrodymų, pagrindžiančių reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai, kad jam netinkamai buvo nustatytas kompensacijos poreikis, nelaikytini teisiškai reikšmingais ir atmestini.

Atsakovė prašo Komisijos užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti su jais susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams, nes visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Pažymi, kad Bendrajame asmens duomenų apsaugos reglamente ši sąvoka nėra susiaurinama – jame nustatyta, kad asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis.

Komisijos posėdžio metu Agentūros atstovas, susipažinęs su pareiškėjo reikalavimu pripažinti bylos medžiagą vieša, šiam reikalavimui neprieštaravo.

Iki Komisijos posėdžio, susipažinęs su atsakovės atsiliepimu, pareiškėjas Komisijai pateikė papildomų argumentų (toliau – ir Raštas; b. l. 124-129). Rašte pareiškėjas, vardindamas Dalyvumo lygio aprašo nuostatas, be kita ko, atkreipia dėmesį, kad jis buvo suluošintas dėl nelaimingo atsitikimo būtiniosios karinės tarnybos sovietinėje armijoje metu, tačiau šios aplinkybės nebuvo tinkamai įvertintos. Komisija 2025 m. sausio 20 d. sprendimu buvo nustačiusi atitinkamus įpareigojimus Agentūrai, tačiau Agentūra nedavė jam siuntimo pas rentgenologą, nors Kauno IV skyriaus vedėjas dar 2024 m. birželio 28 d. žodžiu buvo sakęs, kad rentgenologo išvada yra reikalinga, nes tik tokiu būdu galima nustatyti traumos sunkumą ir tikslią ligos diagnozę. Teigia, kad Šiaulių II teritorinio skyriaus vedėjas atsakovei nepateikė iš archyvo Darbingumo ekspertizės aktų – 1982 m. sausio 18 d. protokolo Nr. 3 ir 1981 m. balandžio 14 d. protokolo Nr. 87, kuriais jam buvo paskirtas rankomis valdomas automobilis neterminuotai ir jis pripažintas „invalidu“. Rašte taip pat pareiškėjas akcentuoja atsakovės pareigą surinkti visą informaciją ir duomenis, reikalingus sprendimui priimti, tikslu užtikrinti išsamų specialių poreikių vertinimą ir automobilio pritaikymą.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Agentūros SKS Sprendimo, kuriuo pareiškėjui neterminuotai nustatytas IV lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikis ir nenustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis, teisėtumo.

Agentūra, vykdydama Komisijos Įsiteisėjusį sprendimą, atliko pakartotinį pareiškėjo kompensacijos poreikio ir lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio vertinimą ir skundžiamu Sprendimu pareiškėjui nustatė IV lygio kompensacijos poreikį nuo 2024 m. birželio 25 d. neterminuotai, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nenustatė.

Agentūra nesikreipė į medicinos įstaigą dėl papildomų, patikslinančių duomenų, tačiau Sprendime nurodė, kad buvo remtasi ir naujomis ESPBI IS įkeltomis konsultacijomis (2023 m. sausio 6 d. neurologo, 2024 m. vasario 5 d., 2024 m. birželio 10 d., 2024 m. spalio 30 d. ortopedo traumatologo, 2024 m. gruodžio 30 d. šeimos gydytojo, 2024 m. vasario 2 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo), kurios nepatvirtino galimybės taikyti pareiškėjui mažesnę bazinio funkcionavimo lygmens vertę numatantį kriterijų. Vertintos siuntime į Agentūrą nurodytos diagnozės bei su šiuo siuntimu pateikti medicininiai dokumentai.

Siuntime į Agentūrą nurodytos pareiškėjo diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė – (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) liga, nepatikslinkta, (duomenys neskelbtini), nepatikslinkti, (duomenys neskelbtini).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ANTAPI,) Kompensacijų aprašas.

ANTAPI 20 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad asmeniui, kuriam dėl riboto savarankiškumo reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga, gali būti nustatomas kompensacijos poreikis. To paties įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmeniui, kurio judėjimo funkcijų sutrikimas yra ilgalaikis ir (ar) negrįžtamas, gali būti nustatomas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis.

Dėl kompensacijos poreikio.

Kompensacijų aprašo 16 punkte nurodyta, kad individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiškai vertinant asmens bazinį funkcionavimo lygmenį ir individualios pagalbos poreikį.

Atsižvelgiant į Poreikių tvarkos aprašo 18.3. papunktyje įtvirtintą reglamentavimą, kompensacijos poreikio vertinimo metu vertinami duomenys, pateikti klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą bei medicininuose dokumentuose ir pildomas Kompensacijų poreikio vertinimo aktas. Kompensacijų aprašo 54 punkte taip pat apibrėžta, kad pakartotinis kompensacijos poreikio vertinimas, kai jis atliekamas pagal asmens skundą dėl teritorinio skyriaus sprendimo, atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Pažymėtina, kad toks apribojimas nėra numatytas atliekant pakartotinį kompensacijos poreikio vertinimą vykdant Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą (Kompensacijų aprašo 53.3. papunktis).

Nustatant kompensacijos poreikį, bazinio funkcionavimo lygmens kriterijui priskirtas balas dauginamas iš individualios pagalbos kompensacijos poreikio koeficiento ir gautas balų skaičius prilyginamas individualios kompensacijos poreikio lygiui (Kompensacijų aprašo 33 punktas).

Konstatuotina, kad byloje nėra ginčo dėl pagal Klausimą apskaičiuotos kompensacijos poreikio dedamosios – individualios pagalbos poreikio – išraiškos balais.

Iš Sprendimo matyti, kad įvertinusi medicininius dokumentus Agentūra konstatavo, jog pareiškėjui pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) nustatyta labai sutrikusi judėjimo funkcija, nes „(duomenys neskelbtini), vaikšto remdamasis alkūniniu ramentu, dažnai naudojami ir neįgaliojo vežimėliu, galūnėse raumenų jėga gera

5 balai (norma), pagal šiuolaikinę traumos sunkumo klasifikaciją, ši trauma sunkiai traumai nepriskiriama (2024 m. spalio 30 d. gydytojo ortopedo traumatologo konsultacija)“. Šiuos funkcinis sutrikimus atsakovė įvertino kaip atitinkančius Kriterijų sąrašo 37 punktą (taikomas, kai diagnozuojama ryški monoparezė, hemiparezė ar paraparezė, kai raumenų jėga – 3-4 balai, arba kiti labai ryškūs motorikos funkcijos sutrikimai) ir nustatė 40 balų bazinio funkcionavimo lygmenį.

Komisija pažymi, kad byloje esančiuose medicininiuose dokumentuose nėra duomenų apie tai, kad pareiškėjui nustatyta monoparezė, hemiparezė ar paraparezė. 2023 m. sausio 6 d. neurologo konsultacijos išrašė (b. l. 32) nurodyta, kad „galūnėse jėga gera – 5 balai (norma)“. Atsakovė taikė pareiškėjui Kriterijų sąrašo 37 punkto požymį „labai ryškūs motorikos funkcijos sutrikimai“, kurio taikymas Sprendime pagrįstas nuorodomis į medicininius dokumentus, taip pat Sprendime paaiškinta, kodėl pareiškėjo funkciniai sutrikimai neatitinka kitų Kriterijų sąrašo punktų.

Pareiškėjas į bylą pateikė 2025 m. vasario 27 d. diagnostinio tyrimo aprašymą (b. l. 104). Sprendime dėl šio dokumento nepasisakyta, nors atsiliepime akcentuojama, kad Agentūra rėmėsi naujomis ESPBI IS įkeltomis konsultacijomis, tai posėdyje patvirtino ir atsakovės atstovas. Komisija sprendžia, kad šis diagnostinio tyrimo aprašymas nepaneigia Agentūros atlikto vertinimo teisingumo, kadangi aprašyme nėra jokių duomenų apie pareiškėjui dėl ligos ar traumos išsivysčiusius funkcinis sutrikimus.

Skunde pateiktos pareiškėjo pretenzijos Agentūrai, kad ši „nedavė jam siuntimo pas rentgenologą“ atmetinos kaip nepragrįstos, kadangi atsakovės kompetencijos atliekant kompensacijos poreikio vertinimą yra aiškiai apibrėžtos ANTAPII bei Kompensacijų apraše, o šie teisės aktai nenumato Agentūrai nei teisės, nei pareigos spręsti su asmens gydymo procesu susijusius klausimus, taigi ir nukreipti asmenis pas gydytojus specialistus.

Dėl pareiškėjo skunde pateiktos nuorodos į Dalyvumo lygio aprašą bei konkrečius šios aprašo punktus, kurių, pareiškėjo nuomone, atsakovė nepagrįstai netaikė, pažymėtina, kad Dalyvumo lygio aprašas nereglamentuoja kompensacijos poreikio nustatymo procedūros ir sprendimų priėmimo tvarkos, taigi, ginčo atveju netaikytinas.

Pastebėtina, kad Sprendime visgi yra padaryta aritmetinė klaida – nurodyta, kad „pritaikius minėtą asmens savarankiškumo koeficientą, nustatyta 37 balų suma (40 balų x 0,9)“ (turėtų būti 36 balų suma), taip pat yra netikslumų ir prieštaravimų: teigiama, kad pareiškėjui „labai sutrikusi judėjimo funkcija“ ir pasisakoma, kad „pagal traumų klasifikaciją ši trauma sunkiai nepriskirtina“ (nėra aišku, kokiais pagrindais ir kokiam teisės akte traumų klasifikacija įtvirtinta). Komisija sprendžia, kad šios klaidos ir netikslumai neturėjo reikšmės pareiškėjo kompensacijos poreikio vertinimui ir nesudaro savarankiško pagrindo naikinti Sprendimą.

Šios bylos kontekste pažymėtina, kad pagal LVAT formuojamą praktiką pripažįstama, jog viešojo administravimo sistemos subjektų sprendimas yra naikinamas, kai toks sprendimas yra visiškai nemotyvuotas, teisės akto adresatas negali suvokti, kodėl jam priimtas toks sprendimas, ir negali apsiginti, o administracinio akto trūkumai, tokie, kaip pavyzdžiui, motyvacijos stoka, nesudaro pagrindo ginčijamo sprendimo pripažinti visiškai neargumentuotu ir nėra prielaidos konstatuoti absoliutaus jo negaliojimo pagrindo buvimo (LVAT 2011 m. birželio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-336/2011 ir kt.). Kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAI 8 straipsnio (pagal aktualią VAI redakciją 10 straipsnio) taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (LVAT nutartis administracinėje byloje Nr. eA-418-502/2022).

Apibendrinant byloje surinktus ir ištirtus įrodymus bei atsižvelgiant į ginčo santykiui aktualų teisinį reglamentavimą konstatuotina, kad pareiškėjo kompensacijos poreikį Agentūra įvertino laikydamasi pagrindinių procedūrų ir taisyklių, Sprendimas šioje dalyje priimtas išanalizavus pateiktus medicininius dokumentus ir juose esančius įrašus, (pareiškėjui yra žinomas šių medicininių dokumentų turinys), vadovaujantis galiojančiu teisiniu reglamentavimu, pagal kompetenciją ir

atitinka VAI įstatymo 10 straipsnyje įtvirtintus reikalavimus administraciniam sprendimui, todėl naikinti jo nėra pagrindo.

Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio vertinimo

Kompensacijų aprašo 17 punkte nurodyta, kad automobilio kompensacijos poreikis nustatomas asmenims, kurių judėjimo funkcijų sutrikimai yra ilgalaikiai ir (ar) negrįžtami pagal Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašą (toliau – Automobilio kriterijų sąrašas) nurodytus kriterijus.

Sprendime Agentūra konstatavo, kad pareiškėjui nėra diagnozuota ligų, nurodytų Automobilio kriterijų sąrašą. Šią išvadą atsakovė padarė atsižvelgdama į 2024 m. spalio 30 d. traumatologo konsultacijos išrašą pateiktą vertinimą, kad „pagal šiuolaikinę traumos sunkumo klasifikaciją, ši trauma sunkiai traumai nepriskiriama, automobilio valdymui rankinis valdymas nereikalingas“; taip pat atsakovė Sprendime pažymėjo, kad pareiškėjui 2020 m. liepos 1 d. išduotoje vairuotojo medicininėje pažymoje nurodoma, kad vairuoti taikomas apribojimas 01.01 (akiniai) ir šis apribojimas nesusijęs su judėjimo funkcijos sutrikimu.

Kaip jau minėta, iš Sprendimo neaišku, kokiame teisės akte ir pagal kokius kriterijus klasifikuojamos traumos, todėl motyvą, kad pareiškėjo būklė neatitinka nei vieno Automobilio kriterijų sąrašą nurodyto kriterijaus, nes jo trauma „nepriskiriama sunkiai traumai“, Komisija laiko nepakankamu. Tame pačiame Sprendime, pasisakydama dėl pareiškėjo bazinio funkcionavimo lygmens, Agentūra nurodė, kad pareiškėjui „labai sutrikusi judėjimo funkcija“, todėl neaišku, kodėl vertindama pareiškėjo lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį netaikė Automobilio kriterijų sąrašą 2 punkte nurodyto kriterijaus „sunkus judėjimo ir atramos sistemos funkcinis sutrikimas“.

Vairuotojo medicininėje pažymoje nurodyti apribojimai, sprendžiant dėl pareiškėjo teisės į lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį, nevertinant kompleksiskai kitų medicininių dokumentų, nelaikytini tinkamu kriterijumi, jei kartu nėra vertinami kiti Agentūros surinkti medicininiai dokumentai ir juose pateiktos išvados. Minėta, kad byloje pateikti duomenys, iš kurių atsakovė padarė išvadą apie sunkų pareiškėjo judėjimo funkcijos sutrikimą, yra patvirtinti gydytojų specialistų 2024 metais suteiktų konsultacijų išrašais, taigi beveik prieš penkerius metus pateiktoje vairuotojo medicininėje pažymoje užfiksuoti apribojimai šios išvados savaime nepaneigia.

Komisija sprendžia, kad Agentūra, vertindama pareiškėjo lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį, neištyrė visų šiam sprendimui įtakos turinčių aplinkybių, o Sprendime pateikti motyvai yra prieštaringi ir nepakankami. Sprendimas naikintinas, nes neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 – 6 punktuose įtvirtintų reikalavimų administracinio sprendimo turiniui. Atsakovė atsiliepiame yra pažymėjusi, kad VAI nuostatos viešojo administravimo subjektus savo veikloje įpareigoja vadovautis ir tokiais principais, kaip proporcingumo, kuris reiškia, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus, ir efektyvumo, kuris reglamentuoja, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja ekonomiškai, rezultatų siekia kuo mažesnėmis sąnaudomis, be objektyvių priežasčių neperkraunant kitų institucijų darbo pertekliniais paklausimais. Komisija pažymi, kad pareiškėjo lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis Agentūroje pakartotinai buvo vertinamas jau antrą kartą (taigi, tai jau yra trečias vertinimas), tačiau priimtas Sprendimas vis tiek neatitinka VAI reikalavimų, taigi, konstatuotina, kad efektyvumo bei proporcingumo principai buvo pažeisti.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 bei 2 dalimis, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo „Asmuo X“ skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 25 d. sprendimo (duomenys neskelbtini) „Dėl 2025 m. sausio 20 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyriaus sprendimo Nr. 21RE3-8 (AG3-194/23-2024) vykdymo“ 2 punktą, kuriuo „Asmuo X“ nenustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis bei įpareigoti atsakovę priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Kitoje dalyje pareiškėjo skundą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Danutė Kulikauskienė

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė